

Verksamhetsberättelse 2016

Naturskyddsföreningen i Göteborg
Verksamhetsåret 2016-01-01 – 2016-12-31

Styrelsen

Styrelsen som valdes på årsmötet den 12 mars 2016 har bestått av 12 ordinarie ledamöter.

- Lena Nilsson, ordförande, omval mars 2016
- Mats Andersson, 1:e vice ordförande, omval mars 2016
- Ulrika Wilhelmsson, 2:e vice ordförande, omval mars 2016
- Bo Jönson, kassör, omval mars 2016
- Astrid Hylén, sekreterare, omval mars 2016
- Jan Gustafsson, omval mars 2016
- Anders Ridderström, omval mars 2016
- Olof Appelkvist, omval mars 2016
- Lina Johnson, omval mars 2016
- Carina Sundqvist, omval mars 2016
- Malin Nilsson, nyval mars 2016
- Max Öberg, nyval mars 2016

Avgående:

- Göran Sunnergren, avgick mars 2016

10 ordinarie styrelsemöten har hållits under året: 14/1, 8/2, 9/3, 5/4, 16/5, 17/8, 14/9, 10/10, 15/11, 14/12, samt årsmötet 12/3.

Övriga förtroendeposter

Valberedningen har bestått av:

- Christina Moberg (sammanställande)
- Anders Malmsten
- Fredrik Högberg
- Camilla Wenke
- Ragnar Jönsson

Revisorer har varit:

- Johan Grudemo
- Therese Malm
- Jesper Gunnarsson (suppleant)
- Sebastian Bäckström (suppleant)

Sammanfattning styrelsen

Styrelsen har under året fortsatt jobba med utvecklingen av föreningsdokument. Vid stämman antogs nya stadgar som var uppdaterade enligt riksföreningens mall. Arbeta har också lagts på att färdigställa Föreningshandboken, vilken är tänkt att fungera som en hjälp för föreningens aktiva.

Styrelsen har tagit fram ett förslag till Mål för föreningen. Detta presenterades i en remissversion under hösten på föreningens hemsida och kommunicerades till intressegrupperna. Avsikten är att baserat på inkomna synpunkter lägga fram ett slutligt förslag för beslut på årsmötet 2017.

Aktiviteten på kretsens Facebooksida är fortsatt hög oftast med dagliga inlägg, och sidan har ca 2500 följare och är en viktig kontaktyta med medlemmar och miljöintresserade. Arbetet har delats upp på flera administratörer som skriver inlägg och följer upp kommentarer. Nyhetsbrevet har fortsatt utkommit en gång per månad och når ca 5900 personer. På grund av att riksföreningen bytte medlemsregister under hösten, följt av problem med tjänsten för utskick av nyhetsbrev, utkom inga

nyhetsbrev under slutet av hösten. Två tryckta program har också utkommit och distribuerats som bilaga till Sveriges Natur.

Ekofika har anordnats ungefär en gång per månad under flera olika teman. Många av de som kommer är inte medlemmar eller aktiva, vilket gör Ekofika till en viktig kontaktväg för föreningen. Ytterligare ett sätt att engagera medlemmar har varit genom en föreningsutbildning som hölls i mitten av januari med syftet att ge en introduktion till Naturskyddsföreningens olika nivåer och arbetsätt.

Årets Klädbyttardag hölls på Frilagret i Göteborg den 16 april och besöktes av 1 315 personer. 5 700 plagg bytte ägare och 20 volontärer var engagerade under evenemanget. Jenny Carlsson och Sandra Johannesson var projektledare. Klädbyttardagen uppmärksammades bland annat i *Morgon i P4 Göteborg*.

Intressegrupperna driver stora delar av föreningens verksamhet. Styrelsen satsade därför under året på att få igång en Stadsplanegrupp. Gruppen hade ett antal möten under våren, men tyvärr blev det ingen fortsatt aktivitet i gruppen under hösten, trots intresserade personer då ingen som velat fungera som sammankallande för gruppen har funnits.

Kretsen lämnade in en motion till riksstämman om att det lokala engagemanget bör tydliggöras i riksföreningens kanaler. Motionen stöddes av ett flertal länsförbund och kretsar och bifölls under stämman.

Styrelseutskott

Inom styrelsen har det under året funnits tre utskott för Kommunikation, Föreningsutveckling respektive Schysst sommar. Utskotten har under året träffats ett fåtal gånger.

Projekt

Schysst sommar

Schysst sommar genomfördes som ett mindre pilotprojekt under sommaren i Göteborgskretsen med inspiration och stöd (projektmedel) från rikskansliet och andra städer. Projektet initierades och leddes av Karin Olovsson och Elsa Stenström, och riktade sig till unga mellan 16 och 25 år med syfte att få dem att upptäcka naturen och miljöfrågor. I Göteborg riktades verksamheten mot Angeredsområdet, där första fokus var att sprida information om projektet. Tre träffar genomfördes sedan där man bl.a. åkte till naturskyddsområde, badade och red. Projektet upplevdes som lyckat bland deltagarna, men önskvärt hade varit något fler deltagare.

Sweet Dreams

Föreningen driver tillsammans med Universeum ett projekt med att ordna föreställningar med miljökabaren Sweet Dreams, och efterföljande diskussion om engagemang i miljöfrågor för gymnasieklasser. Efter att inbjudningar hade gått ut till gymnasieskolor var antalet anmälningar för lågt för att genomföra föreställningarna under 2016, men en ny omgång inbjudningar planeras för våren 2017. Projektet är huvudsakligen finansierat med projektmedel från riksföreningen, men även med egeninsatser från oss och Universeum.

Aktiviteter

Utöver intressegruppernas aktiviteter, se *Intressegrupper* nedan, har följande programutbud erbjudits under året:

Ekofika

- 12 januari, Textiliers miljöpåverkan (35 deltagare)
- 9 februari, Köpstopp (5 deltagare)
- 8 mars, Litet skräp – stort problem
- 12 april, Konsten att odla staden (drygt 20 deltagare)
- 10 maj, Kompostbutiken (9 deltagare)
- 14 juni, Att ta tillvara (ca 20 deltagare)
- 13 september, Koldioxidbanta din semester – cykla till Frankrike!
- 11 oktober, Cykelunderhåll
- 8 november, Solceller

Övrigt

- 24 januari, studiebesök Fågelcentralen (20 deltagare)
- 7 april, *Regnskogen – jordens sista andetag*, föredrag med naturfotograf Lisa Sihlberg (53 deltagare)
- 17 april, holkbygge på Naturhistoriska museet (ca 250 deltagare)
- 30 april, valborgsvandring utmed Sävån
- 8 maj, vandring i Rya skog

Representation

- Under året har kretsen i länsförbundet representerats av Lena Nilsson. I länsförbundets styrelse har göteborgskretsen även haft medlemmar i form av Bo Jönsson som kassör, Göran Sunnergren som sekreterare samt Anders Ridderström som ordförande (fr o m 23/4)/ vice ordförande (t o m 23/4). Kretsens representanter har deltagit vid länsförbundsstyrelsemöten den 15/2, 4/4, 11/5, 30/8, 18/10, 30/11 samt vid länsstämman den 23/4.
- Kretskonferens i Hjo 29-30 oktober, tema *Framtidens vattenkraft*. Fyra av kretsens medlemmar deltog i konferensen.
- Anders Ridderström har vid några tillfällen besökt SFI och äldreboenden för att prata om hållbarhet och Naturskyddsföreningen.
- Riksstämman i Norrköping 18-19 juni. Kretsen representerades av Lena Nilsson, Ulrika Wilhelmsson och Malin Nilsson från styrelsen som ombud och därutöver närvarade ytterligare 6 kretsmedlemmar.

Skrivelser

- Debattartikel - Biologisk mångfald angår oss alla! i tidningen ETC den 23 maj.
- Remissvar - Strategiska Vägval för ett gott liv i ett fossiloberoende Västra Götaland 2030.

Priser och utmärkelser

Föreningen har ett positivt miljöpris, Kaprifolpriset. Mottagare av 2016 års Kaprifolpris var Cykelköket. Priset överräcktes under Chalmers Stora Cykelutdelningsdag den 20 april. Föreningens negativa miljöpris, Stinknävan, delades inte ut 2016. Dessutom delade vi ut ett bonuspris till 11-åriga Simon Svensson. Simon värnar om djur och natur och startade en insamling till förmån för Naturskyddsföreningen och för detta initiativ tilldelades han vårt Superhjärte Diplom.

Intressegrupper

Handla miljövänligt-gruppen

Förutom nedanstående aktiviteter har Handla Miljövänligt-gruppen (HVM-gruppen) varit involverade i 2016 års klädbyttardag.

- Studiecirkel giftfri vardag** - Studiecirkel med tre träffar som genomfördes utifrån Studiefrämjandets material *Giftfri vardag*. Hölls två gånger då intresset var stort. Sammanlagt 32 deltagare.
- Öppna förskolan Spira** - I februari var i inbjudna till Spira för att prata om miljö till föräldrar, en gång för föräldrar till mindre barn och en för större barn. Många frågor handlade om blöjor och plastleksaker.
- Studiecirkel ägodela** - I april-maj körde vi studiecirkel om årsboken *Ägodela*. Fyra träffar, varav en med inbjuden gäst från Älvstranden AB och diskuterande av den delande staden.
- Studiecirkel Badskumt** - I september körde vi studiecirkel om *Badskumt, gifterna som gör dig ren, fräsch och snygg*, för att göra oss redo för Miljövänliga veckan.
- Planeringsträffar** - Under året har vi träffats flera gånger för att planera vad vi ska göra framöver.
- Är en bok kvadratisk eller cirkulär?** - Vi medverkade vid Kulturkalset och genomförde ett bokbyte under ett par timmar i samband med FAIR, Göteborgs stads miljösatning. Runt 50 deltagare.
- Regional upptakt** - I slutet av augusti var sju personer på den regionala upptakten för Miljövänliga veckan i Vara för att få mer information och prova på att göra sin egna deo.

- **Studiebesök Renova** - Studiecirkeln *Gifffri vardag* väckte intresset för var soporna tar vägen, som resulterade i ett studiebesök på Renova. Här deltog 26 deltagare under en guddad tur och samtal.
- **Studiebesök Gryaab** - Även detta studiebesök kommer från studiecirkeln *Gifffri vardag* och vad som händer med det som hamnar i avloppet. Här deltog 20 personer.
- **Café planet** - HMV-gruppen har varit medverkande på Café planet två gånger under året, en när vi pratade om *Ägodela* och en där vi pratade om *Fräsch på riktigt* och gjorde vår egen deo.
- **Miljövänliga veckan** - I början av denna vecka så föreläste vi på Miljöförvaltningens frukostmöte om *Fräsch på riktigt* och diskuterade om hygienprodukter i allmänhet. Ungefär 40 personer deltog. I övrigt så var vi involverade i samarbete med Naturhistoriska museet tre gånger, två av dessa också med Drottning Blankas gymnasium och Moyana Corigan. Här gjordes egen deo och scrub under tre gånger. Första gången inleddes med en föreläsning om hur man blir fräsch på riktigt. Sammanlagt deltog runt 220 personer varav 170 barn och ungdomar.
- **Hållbarhetsdag Drottning Blankas gymnasium** - Vi har varit en förmiddag på Drottning Blankas gymnasium och pratat om *Fräsch på riktigt* och *Surfejs*. Här hade vi med oss en person från ungdomsprojektet. Efter vår föreläsning fick eleverna göra sin egen deo.
- **Göteborgs Stad Centrum** - Vi har varit och pratat *Fräsch på riktigt* på Göteborgs stad centrum för ett 50-tal medarbetare i stadsdelen.
- **Julmarknad** - Under första advent så var vi på Kronhusbodarnas julmarknad och bjöd på glögg och pepparkakor som vi fått från Coop Sisjön och Ekorätt, samt bullar från bröduset i Askim. Beräknat antal deltagare var 90.
- **Miljövänligt julpyssel** - Under december körde vi miljövänligt julpyssel på Naturhistoriska museet där besökare kunde göra sitt eget julpyssel av natur och returmaterial. Denna aktivitet drog runt 85 personer varav 60 barn.

Klimatgruppen

Aktiviteten i och intresset för klimatgruppen har varit fortsatt livligt under 2016, men påtagligt lägre än under "rekordåret" 2015 som ju präglades av COP21-mötet i Paris. Under året lades 14 nya namn till gruppens mejllista, och av dessa personer har 5 deltagit i minst ett möte under året. På de 14 möten vi har haft i år har i genomsnitt drygt 5 personer deltagit per gång. 19 medlemmar har deltagit minst en gång och 9 medlemmar har deltagit 3 eller flera gånger. Facebookgruppens medlemsantal har ökat från 357 till 382 under året.

Medlemmar av klimatgruppen har medverkat i följande aktiviteter:

- Haft dialog med representanter för Centerpartiet, Socialdemokraterna och Liberalerna i Göteborg (dvs presenterat vårt lokala åtgärdsförslag och diskuterat lokal klimatpolitik med utgångspunkt från denna).
- Deltagit i vindkraftsseminarium
- Hållit föredrag för Länsstyrelsens miljöenhet om klimatfrågan och Parisavtalet
- Varit med och arrangerat ett heldags-visionsmöte för nätverket Klimatsamling den 6/2 med ca 25 deltagare.
- Hållit offentligt föredrag om klimatfrågan och om gruppens förslag till lokal utsläppsminskning på Lundby bibliotek den 13/4 (publik ca 10).
- Deltagit i WWF:s evenemang "Earth Hour City Challenge".
- Deltagit i Klimatnätverkets nätverksträff i Norrköping.
- Deltagit i Göteborgs stads miljömålsdag.
- Deltagit i Framtidsveckan med evenemang på Frölunda Kulturhus 6/10 (utställning av bildsviten "Klimatroulette" av Anneli Berg samt föredrag), publik c:a 5.
- Utarbetat remissvar på Västra Götaladsregionens och Länsstyrelsens förslag till klimatpolitiska vägval.
- Deltagit i evenemanget "Nationell verkstad för hållbara livsstilar" (arr: Mistra, Göteborgs stad, Naturvårdsverket)

Dessutom har vi haft följande återkommande aktiviteter:

- **Folkstorm** - Uppmaningar till kretsens medlemmar att höra av sig till politiker i olika klimatrelaterade ärenden
- **Klimattåget** - Deltagit i Klimatsamlings månatliga manifestationer i centrala Göteborg
- Löpande bevakning av kommunala åtgärder och förslag med betydelse för klimatfrågan

Miniseminarier på följande teman har hållits på 9 av våra ordinarie möten:

- Vindkraftsseminarium (Anneli Berg)
- Anders Wijkmans presentation av miljömålsberedningens arbete (flera)
- Göteborgs stads klimatpolitiska mål (Emeli Arvidsson)
- Parisavtalet (Dan Baeckström)
- Förslaget till klimatpolitiskt ramverk (Dan Baeckström)
- Göteborgs stads miljömålsdag (Bo G Eriksson och Mats Klingberg)
- Cykling och cyklister i ett klimatperspektiv (Mats Klingberg)
- Nationell verkstad för hållbara livsstilar (Gunnar Isaksson)
- Matsuveränitet och klimatfrågan (Anneli Berg)

Ängsgruppen

Under vintern och tidig vår planerades för ängar i Slottsskogen och i norra Guldheden tillsammans med chefen i Slottsskogen och ansvarig tjänsteman för kommunal mark i Guldheden. Allt såg lovande och bra ut och intresset var stort bland medlemmar och Facebookföljare. Planeringsmöten hölls tidig vår. Dessvärre rann planerna ut i sanden och kontakterna med kommunen har inte varit problemfria. Man har lovat runt och hållit tunt.

Samtidigt sökte vi ekonomiska bidrag till lie-kurser i maj-juni och kunde efter ekonomiskt stöd från Riksföreningen och Västkuststiftelsen att genomföra tre kurser den 5/6, 11/6 och 2/7 med sammanlagt 32 deltagare. Kurserna genomfördes i samarbete med Lie-Mats Rosengren och Studiefremjandet. Utvärderingen visade på mycket positiva svar från deltagarna och tolv nya medlemmar till föreningen. Ett nytt samarbete inleddes samtidigt med Föreningen Kulturmark vilket resulterade i trevliga möten och gemensam slåtter på hösten av deras ängsmarker.

Kontakterna med Slottsskogen har fortsatt och chefen har fortsatt ambitionen att skapa ängar. Den som lever får se... Samtidigt har kontakt upprättats med Botaniska Trädgården som också är mycket intresserade av samarbete runt ängshävd med start 2017.

Skändla äng fagades (städades) traditionsenligt, men lite senare än "normalt" den 16/5 av ett tiotal gamla och nya medlemmar. Fortsatt diskussion om den fortsatta skötseln fördes. Slåttern av ängen gjordes 6/8 av ett i huvudsak nyutbildat slåttergäng med knackeliar och resultatet blev att vi slog ett mycket större område än på många år. Vi hade jätteskoj och fick en kort genomgång av Stina Andersson från Föreningen Kulturmarker om Skändla by och berg. Vi konstaterade att skötseln bör intensifieras med röjning av slykanter och kanske bränning av gräs till våren.

Havsnätverket Väst

Havsnätverket Väst (HavVäst) har fortsatt jobba med utåtriktade aktiviteter med syfte att sprida naturglädje och information om Västerhavet. Under 2016 har vi särskilt fokuserat på problemet med plast och skräp i havet. Gruppen har under året haft ca 15 aktiva medlemmar. Förutom representation på hemsidan har vi även en mejllista med 91 namn och en Facebooksida som följs av 390 personer.

- **Go to Sea 2016** - Under Go to Sea besökte vi Stadsbiblioteket och pratade om ett mycket aktuellt problem – plast i havet. För en fullsatt föreläsningstrappa berättade Astrid Hylén om stort skräp, mikroplaster och allt däremellan. 23 och 25 februari, 70 deltagare vid första tillfället och 50 vid det andra.

- **Samarbete med Maritiman** - Under året har HavVäst samarbetat med museet Maritiman för att ta fram en utställning om plast i havet. Resultatet blev ett fint utställningstorn med information om hur det marina skräpet hamnar i havet och varför det är ett stort problem globalt och på svenska västkusten. Maritiman fick även besök av dykaren, piraten, sköldpaddan och räkan, som haft äventyr för barn och lärt dem om hur de kan hjälpa till att minska skräpet i havet. De var även med när vi hängde upp vinnarbilden från fototävlingen "Skräpet under ytan" (vinnarfotograf: Martin Sommer). Utställningen varade 1 maj till 31 augusti och äventyr hölls 4-5 juni (15 personer) och 10 september (15 personer).
- **Omställningsverkstan** - Astrid Hylén höll ett föredrag om plast och skräp i havet på Ekofika på Omställningsverkstan. 8 mars, 9 personer.
- **Internutbildning** - Beteendeanalytikern Eva Bertilsson höll en workshop med HavVäst med fokus på hur vi kan förändra folks beteende till att bli mer miljövänligt. 9 juni, 4 personer.
- **Utflykt till Styrso** - HavVäst anordnade en utflykt till Styrso, som började med en natur- och kultur guidning med Mats Havström, och avslutades med utforskning av de organismer som kunde hittas på stranden. 11 juni, 20 personer.
- **Västerhavsveckan** - HavVäst deltog i Västerhavsveckan och var i Nordstan med ett skräpäventyr, där barn fick följa med en dykare på äventyr under vattenytan. HavVäst anordnade även fototävlingen "Skräpet under ytan", där vinnarbilden hängdes upp på Maritiman. HavVästs marinkemist Astrid höll även flera föredrag om mikroplaster. 8-14 augusti, under veckan var det totalt 45 personer som deltog i äventyret och ca 214 som lyssnade på föredragen.
- **Seminarie serie - Vem bestämmer över havet?** - Under hösten har HavVäst och Göteborgs Naturhistoriska Museum anordnat en seminarie serie med temat *Vem bestämmer över havet?* Under tre torsdagskvällar fick vi träffa tre forskare som berättade om vad de jobbar med, och varför deras uppdrag är så viktiga. Andrea Belgrano, docent vid Sveriges Lantbruksuniversitet på Institutionen för akvatiska resurser och Havsfiskelaboratoriet Lysekil, samt på Havsmiljöinstitutet, Göteborg (15/9); Lena Gipperth, professor i miljö rätt vid Juridiska institutionen på Handelshögskolan vid Göteborgs universitet samt föreståndare för Centrum för hav och samhälle på Göteborgs universitet (6/10); och Andrea Morf, miljövetare och doktor i humanekologi som jobbar med havet, kring frågor om hållbar havs- och kustplanering, på Nordregio och Havsmiljöinstitutets kansli, Göteborgs universitet (27/10). Efter föredragen hade vi gemensamt fika och spännande diskussioner. 15 september (32 deltagare), 6 oktober (31 deltagare), 27 oktober (13 deltagare).

Ekofika-gruppen

Ekofika's syfte är att arrangera föredrag inom temat hållbarhet, dvs allt som rymmer miljörelsens intresse. En kort beskrivning av ett urval av de ekofikor som arrangerats under året:

- **Mars:** Astrid Hylén – Litet skräp stort problem
Skräp i havet har länge varit ett känt problem. Nu börjar vi förstå att mikrosplast, plastpartiklar osynliga för ögat, finns överallt. De bildas när plastskräp bryts sönder i naturen, när vi använder plastprodukter och finns i vissa kosmetikaprodukt. Astrid Hylén från [Havsnätverket Väst](#), göteborgskretsens havsgrupp, berättade om hur skräpet och mikroplasten påverkar havet och om hur vi kan lösa problemen de orsakar.
- **April:** Sara Danielsson – konsten att odla staden
Stadsodling har växt till en global medborgarrörelse där allt fler gör anspråk på offentliga platser och odlar i sin närmiljö. Sara Danielsson berättade om sin bok "Konsten att odla staden" och om hur det växer på tak och väggar, i parker och på torg, i innerstaden och i förorten, om odlingsentusiaster som förverkligat sina gröna drömmar utan att äga egen mark.
- **Maj:** Leif Strandh – Kompostbutiken
Sedan 2009 har Kompostbutiken komposterat mer än 1.000.000 liter matrester från Familjebostädernas hyresgäster i Majorna. Resultatet har blivit finfin kompostjord som hyresgästerna får använda till odling på gårdarna runt omkring i Majorna. Ett lokalt kretslopp är slutet! Leif berättade om konceptet med kompostservice, som han vill ska finnas på fler

ställen i Göteborg, om övrig verksamhet som rymmer butik, odling och hur han tänker kring "gröna jobb" samt visade oss hur det ser ut i praktiken.

- **Juni:** Amanda Hellberg – Att ta tillvara
Amanda driver matbloggen "Våra oköttsliga lustar" (www.okottslig.blogspot.com) tillsammans med Eveline Johnsson, och hon pratade om sitt stora intresse för mat och miljö. Bloggen fokuserar mycket på hållbarhet och säsongstänkande och Amanda och Eveline gav ut en kokbok, Ta tillvara, där alla recept är baserade på rester, eftersom det slängs hela 27 kilo ätbar mat i Sverige per person och år.

Föredragen har lockat människor både inom och utom Naturskyddsföreningen men den gemensamma nämnaren har varit intresset för och nyfikenheten på hållbarhet. Plats har för Ekofika har alternerats och de har gästats av mellan 8-20 personer och det har alltid varit gratis att delta och kretsen har bjudit på fika.

Lokal

Föreningen flyttade i december från Ekocentrum till en lokal på Första Långgatan 28 B. Lokalen delas med Handla miljövänligt-kansliet, Kansli Väst och riksföreningens värvare.

Medlemmar

Antalet medlemmar har stigit med 1 370 stycken under året. Det officiella medlemsantalet för 2016 var 14 210 personer varav 5 318 var familjemedlemmar. Motsvarande siffra för 2015 var 12 840 personer varav 4 755 var familjemedlemmar. Ökningen beror i hög utsträckning på anställda värvare som värvar på stan (face to face) och knackar dörr i Göteborgsområdet (door to door) samt generell ökad aktivitet i kretsen och särskilda evenemang som t ex klädbytdagen och klimatmanifestationen.

Ekonomi

Föreningens resultat för verksamhetsåret 2016 och ekonomiska ställning 2016-12-31 framgår av bifogad ekonomisk berättelse.

Härmed avgiven verksamhetsberättelse godkännes av styrelsen i Naturskyddsföreningen i Göteborg.

Göteborg den 2017-02-28

Lena Nilsson

Mats Andersson

Ulrika Wilhelmsson

Bo Jönson

Astrid Hylén

Jan Gustafsson

Anders Ridderström

Olof Appelkvist

Lina Johnson

Carina Sundqvist

Malin Nilsson

Max Öberg